20 տարի

ՀԱՅՐԵՆԻՔ

20 տարի

ԱՄԵՆՕՐԵԱՅ ԹԱՂԹԻ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ԱԶԽՈՐՀԱՅԻՆ

ԳԱՂՈՒՆԱՅԻՆՈՒԹԻՒՆ
ԲԱՆԵՐԻՆ ղարձեալ պարունակելու ճիգերնիս պիտի լինին.
Ազգային խնդիրներու վրայ զրուցած հայեացքներս, բդեպհդարին եւ լրեր.
Ուղղագրութիւն, ճիրերեն, արտարին, եւ խառն լրեր.
Ժողովրդական կարգալու բաներ.
Առեւտրական եւ արհեստական գոր ծառայութեանց ծանուցմանց

ԳԻՆ ԱՐՏԱՔԻՆ
Տարեկան 6 մէջիտ
Տարեկան 7 »
Ամենաբարձր մէկ տողի գինն է տասնիկ տասնի՝ 5 ռ. բաձի 2 իսկ հրեանցն տեղի անգամներու համար 1 դիպան.
ՀԱՍԱՐԻՆԻՐ վերաբերեալ որ եւ է գրութիւն պիտի է ուղղի տա. Տնօրէն, Կ. Զոլիս Մարգարեան գրատուն.

ԳԻՆ ԱՐՏԱՔԻՆ
Տարեկան Վեցամեայ
Տարեկան 4 մէջիտ 3 մէջ.
Տասնամեայ » 7 » 3 1/2.
Ամենաբարձր մէկ տողի գինն է տասնիկ տասնի՝ 5 ռ. բաձի 2 իսկ հրեանցն տեղի անգամներու համար 1 դիպան.
ՀԱՍԱՐԻՆԻՐ վերաբերեալ որ եւ է գրութիւն պիտի է ուղղի տա. Տնօրէն, Կ. Զոլիս Մարգարեան գրատուն.

ԹԻՒ 1954— ՏԱՍՆԵՒՈՒՆԵՐՈՐԴ ՏԱՐԻ — ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ — 4 ՄԱՐՏ 1886 (Ն. Տ.) 16 ՄԱՐՏ

Կ. ՊՈԼԻՍ Ի ՄԱՐՏ

ԱԶԳԱՅԻՆ

Պատմութիւն (Մեծաղիտութիւն) Հայոց ազգին Բիւզանդական Լոյսի դարաշրջանին.

Այս յօդուածս «Պարզագրութիւնս» նը գրելիք յատուկ Թիւրիքիոյ «Նորագրաց» օրագրէն մեր ընթերցողներուն գիտութեանը համար, քանզի ասոր նպատակով թէ Պետականութիւնը ուրիշ ազգաց յանձնեց ամ երկրին երեսին ժողովրդներ գերեցանելու, անոնց հոգիները երկիրի մէջ փրկելու համար.

Ամենայարատ 31 յունվարի.

Խոստացել էի գրել Ամենայարատի շրջակայ 10 հայ-կաթոլիկական գիւղերի մասին. Ամա կէս տարի գտնուելով այս տեղ և անգործար յարաբերութիւն ունենալ լիներով գիւղերի հետ, Ծանանցոյց նրանց ընտանեկան կեանքի, տարբերութիւնները, վարքի և բարքի հետ. Անհրաժեշտ լինել, եթէ մի մասնաւոր տեղեկութիւն տանք մեր հանրութիւնը եղբայրս մասին, որի տարին ոչ մի հայ ճանապարհորդ չէ ուշք դարձրել. Ուստի եմ յայտնելի «Նոր-Դարդ», որ միայն դանանանդիներ և հայել Անգրիոսկիսի կամարներ, հայերիս վերաբերմամբ, այս անգամ էլ բաց կանեն իւր սուտ էջերը.

Ամենայարատի 10 հայ-կաթոլիկ գիւղերից երեքը, Պուրսայ, Թուրքիայում և Կարսիկիայ գանվում են քաղաքի արուարձան կողմում կէս մէկ և երեք վերստ հեռու. քաղաքից.— Արանց բնակիչները 1839 թ. գաղթել են Արգահանի մոտ գտնուած Վէր գիւղից, և որովհետև այս բուռն ժողովրդը տարբերութիւն է եղել բաղմաթիւ թուրքերի հետ, կորցրել է լեզուին իւր հայ լեզուն և այժմ էլ խօսում է գեա թուրքերէն.— Դեռ. 1883 թուականում, երբ Ամենայարատի նոր էր մեզ հայախոս և վերացուցս կամ-ոլիկ հայերի վիճը և, երբ հոգեւոր կառավարութիւնը պիտանի էր թէ վարչականները ազգում վրայի են, այլ ոչ հայ, իսկ հայախոսները ասում էին, որ վրայի կամարի գոյութիւն չունին և թէ բոլոր Անգրիոսկիսի կամարիները հայեր են ազգաս. Հոգեւոր կառավարութիւնը գրուած յայտնեց, թէ Անգրիոսկիսում ոչ միայի վրայի, այլ և ազգաս թուրք կամարիկ էլ կայ և իրարու ազգակցեալ մասնաւորապէս էր անում յիշեալ երեք թրքական գիւղերին.— Իսկ մեր օրերս Գեղեցիկ մի վրայի թրքերիս իւր Ամենայարատի շրջակայ գիւղերում ճանապարհորդութեան միջոցին յիշեալ երեք գիւղերին ազգաս վրայի վրա.

Ինչպէս ասացի, Ամենայարատի գիւղերի մեծ մասը թուրքերէն է գրում, բայց ոչ ամենայն գրագիտութեամբ. Մի հատուածս հայոց մեր գրագիտ. — Ուստի ասացին են արդեաք այդ. Ժողովրդի կեանքը և ունեն տեղեկութիւն նրա անցեալի մասին որ մեզ թուրքը է յիշում, իսկ միւսը վրայի. Հոգեւոր կառավարութիւնը նրանց թուրք է ասում, որովհետև խօսում են թուրքերէն (գրեթէ). Իսկ Գեղեցիկ Պ. թրքամիկը վրայի է յիշում նրանց, որովհետև այս գիւղերի հին դերեզմանատների չիրմիներ նրանց թուրք է ասում, որովհետև խօսում են թուրքերէն (գրեթէ). Իսկ Գեղեցիկ Պ. թրքամիկը վրայի է յիշում նրանց, որովհետև այս գիւղերի հին դերեզմանատների չիրմիներ նրանց թուրք է ասում, որովհետև խօսում են թուրքերէն (գրեթէ). Իսկ Գեղեցիկ Պ. թրքամիկը վրայի է յիշում նրանց, որովհետև այս գիւղերի հին դերեզմանատների չիրմիներ նրանց թուրք է ասում, որովհետև խօսում են թուրքերէն (գրեթէ).

Բայց որպէս դի թեթեւամտութեամբ վայր ի վերայ կարծիքը հեռանայ այս ժողովրդի վերայից և որպէս զի այդպիսիները ընթերցող հասարակութեան չմոլորեցնեն, հնարաւորութիւնը երբեւան հանելու համար պարտք եմ համարում իմ սարի ու կէս ժամանակայ ամենայն ասացած տեղեկութիւններս հաստատելու.— Ուրեմն գտանենք մեր պատմութեան.— Ինչպէս ասացի այս ազգաս գիւղերը շրջապատուած բազմութիւն թուրքերով, բայց երբեմն տարբերի ընթացքում փոխել են իրենց մարդերի լեզուն և այժմ էլ խօսում են թուրքերէն. Դեռ չասեր էլ, թէ այս ժերերը պատանում են ընդունել են մանանական կրոնը նրանց . . . . . ազգասէրու նպատակու. Մոտ ասանելութիւնը ասում է որ սկզբում գաւառներս են եղել Լուսաւորչական կրոնը և գաղթած լինելով մի Պարգան անուն հարուստ իշխանի հետ Ղարսայ կողմերից, բնակել են իրենց բնակութեան տեղը Վէրի սահմանը. Իսկ այս կոգմի մահմեդական տարրը ուրիշ մոլեռանդ կրմանոյ և ասելի . . . . լինելով, չատ չարչարելու է եղել այս մի բուռն քրիստոնեայ հայերին. Բայց երբ չի յաջողուել դրանց կրմանդիսն անել, մահմեդականները բռնել են դրանց ստիպելու իրենց Պարգանին և կիսաքրիստոնեայ մի պրնեէ թաս են անդրադարձ դրին, որը իւր մեռնելու մասնաւոր երեխեցից արտաքուստ ուրանալով ազատուել է այդ ասեղանքից, միայն գլխի մերայի մազերը թափուած մնալով. Նրան ասնանեցին. կանչեցին են եղել—ուրայ Պարգան (Դրա թառան ազգերը այսմեր Կարսիկիան գիւղերն են). Ալդ մի. Բոցեցերում Վէրի կողմերում այս են ընկել լաւին մեռնելու եղբայրները. որոնք մեծ ձգտ ունեին թուրք կառավարութեան տակ և դրանց շարքին. Մեծաղաքաքանեայ հայերը ընդունում են կամարիկ կրոնը. Դրանց զարգացումներ ստեղ ազգաս շրջանում ունեցու. Նպատակու. և մինչեւ այսօր էլ մնացել են հայ-կաթոլիկ. Նեղբկոյուսն արանց եկեղեցիներ բոլոր արարողութիւնները կատարվում են հայ լեզուով, բայի թարգմանի, որը կատարվում է թուրքերի խառն հայերէնով. Ընտանեկան կեանքը հիշեն հայկական է. Մերերից յատերը գիտեն հայերէն մաքուր խօսքը. Պրանց անունները նշանակս հայի են որդի. Պարգան, Արշակ, Սիմոն, Գաբրիէլ, Մարգ և բն թուարկութեան մէջ չատ բառեր հայերէն է որդի.—«Հոգ» (հորոյր). «Հեր» (հայր). «Մոր» (մայր). «Եղբայրիկ» (խարիկան). «Հոգեղեր» (թիւրքի). «Կնոջ» (կուրեթկայ). «գաղթեց եղեր. Ս. կնոջեցում թէ տեսերում ասղերում են հայերէն. Իսկ թիւ վերաբերում է գերեզմանատների վրայերէն ասանանդրութեանց, ինչպէս եմ, եթէ լաւ ուշադրութեամբ գնենք մեզ. խոսքն կարդալ էր տեղեկանալ, կամ տեսնել այդ հասարակութեան գեղեցկանեցը գիւղիկ չատ գրուած. իսկ այդ տիւրի մէջ նեղեցցոյ մեռ. ասի եղած մի քանի մանանցաս չիրմաները ստորագրած տարեկան գրելիներն են միայն.

Գերդին մասնանեներուն իրենց էլ ասկասում են ասկարել և գանել իրենց կրոնքով հայ մարդերի լեզուն. Այս միայն կարդին և տարբում, այլ հին տեսակութիւնը դեպ ի թուրքերը և ոչ ասելին է, բնականանալու. թեան դպանանդը. որը ընդհանրապէս Ամենայարատի այսմեան երեսանարդութեան մնալ է նրանց մէջ. Հասարեալ բոլորը հասկանում են հայերէն, բայց խօսել միայն հազիւ կէսն են իմանում. Պետք է նկատել որ այս մեռ 150 տուն ժողովրդը մինչեւ հիմա բոլորն էլ ասկրան կը լի. Նէրեն հայերէն խօսելը, եթէ գաղարիս հայ հասարակութիւնը ուզերից այս թրքահոս հայ-կաթոլիկներին վերաբերեալ ասանանդրում և նրանց վերայ ծաղր անելով չը մնցնէին նրանց զրաստ մի տառանէն տասելութիւն դէպի բուռ հայերը. Չեմ կարող լռեցնել և տրանց գահանանդերին, որոնք չատ չատ կարող էին փոխել և ասանանդրել անել արդանց միջից թուրքերէն լեզուն, բայց ընդհակառակը իրենց ասարել են թուրքերէնը և ասնանդես հասել են իրենց մայրենաց հոգոյ. Գաղթի և այս զրաստ նշանակուած Պատանց գիւղ. Ի նորընծայ Տէր Բարեհանդիսի վարանդը, որը առանցնեն է որ ուշք է գարձնում լեզուի վերայ և որի ծարին, այսմեր բոլոր Պատանց գիւղը սկսել է խօսել հայերէն. Այս երբ. ասաւոր քահանան Դեր. Ա. Պ. Աբրահամանցի ասանդեցան է.

Հանգուստ

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Մարտիրոս, 28 փետրվ. 86

. . . Տեսէք «Հայրենիքը» Բանքեր ապրգուցա լրագրոյ.

Ներկայիս հետ հանձնեցէք հրատարակել Մարտիրոսի ժողովրդոյս մի նշանաւոր հանրագրութիւնն, զոր մատուցած են տա. Ամեն. Արքեպս Պատրիարք Հայրն.

Որովհետեւ հանրագրութեան շատ ժառիքն և նորա յարգանքը պարագանքներ, ապրանքն ամենամեծ ինքրոյ մի հետ սերտ յարաբերութիւն ունեն, որոնք իսկ է, որ մեր ուրանանդրելն գրուի ամենայն ինչ. ասիրն ասն մանրամասնութիւնը ուրիշ յարմար առիթ թողալ, այժմ բաւական կը համարենք միայն գլխաւոր պարագայքդ միջատակութիւնն.

Արդարեւ ասն ամեն գործ, որ կը բրիի ամենեցեսութեանեն և արդարարութիւնն, ունի իւր մեծ նշան ու զրուութիւնը, այսպէս է և Մարտիրոս Հանրագրութիւնը, որ ամենայն ազգային բարդիչ Շնորհագրեան Բարկրոս վարդապետի նեղանանեն, երբ Ազգ. Պատրիարքարան տարբերական նամանանայուութեամբ ի Պոլիս կը կրկնէր զնոյ.

Եւ ինչ. փառ դի Շնորհագրեան վարդապետս, Արեւելեան Մարմոյ նոյանայ մէջ հրատարակած է մի յարգաւոր Կաթոլիկոսական ինքրոյն վերաբերմամբ, յարգաւոր մը, որ կարելի է հանրել ամեն հնարքիս, ոգիներ ու ուսանդարան Հայոց որոնք հեղինակի ազնիւանդ և կաշկանդուած արտայայտութիւն, զոր գտանայ ի յուր ապարանի. մեր տրիտրար Աբեղան բան իւր կրնան դարձաւորութեան.

Մարտիրոսի Հայ ժողովրդը երբ տեսաւ թէ՝ Պատրիարքարանի մեջտեղ ոգիի գրկուի իւր հանձնաւ վարդապետն, ի իւր խորհրդով, այլ բաւական եռանդեանք հեռանարկեց հանրագրութիւնը. Ուստ հարիւրաւոր ստորագրութիւնամբ չի մտքեալ մը ներկայացաս. Պատ. Թարգման իսկ. Հանրագրեալ ինքնին, որ ամենն հնարաւոր մեջոց ի գործ դնէ, իւր ոգերի քարարդին չենանգնեցու, Երկրորդ. գաղթեալ հարիւրաւոր ստորագրութեանց հանրագրութիւն մի ուղղեց Ազգ. Պատրիարքարանին (որոյ պատճենն ի ստորու է) գաղթեալ նոյն մեռ և յայտարարելով միանգամայն թէ, Շնորհագրեան վարդապետի յարգանքն հիմնաւած է, եկեղեցոյ իրաւանց պաշտպանութեան նուիրեալ ոգերան ոգերան վրայ Հարկ է ըսել որ Մարտիրոսի ամբողջ ժողովրդն, ինքնայարար կերպով համաձայն է այդ հանրագրութեան,

մեծ և փարթամ ազգաւոր և հարուստ, ազգ և կանայք, քանզի աւելորդ չէ բանել թէ ամենայն գրած եւս հարիւրաւոր սարարութիւնքն, պատրաստեցան դիմել առ Պատ. Թագաւորութիւնդ, թեզբրիալ գրած սնոտի՝ նենգութիւն առ ի չնչեալնեալ զվարդապետն։

Եւ Պատրիարքարան ուղղեալ հանդերձագրութիւնքս, հարիւրաւոր բարոյագրութիւն կրեալն լինայ, սարքագրեալ և գիրուած է, քանի մը պարտականան ամենեքեանս, Տեառնս. խորհրդոյ, երկոտա գայրոյն Հոգորանութեան և Աղքատասիրաց ընկերութեան գրեանքներն։ Զայն նշանաւոր հանդերձագրութիւնը Պատ. Թագ. խորհուրդն պարտականան յանուն գրութեամբ մի յյեց առ Ազգ. Պատրիարքարան հաստատելով նոսա թէ՝ ժողովրդեան ազգ բարձանդն հնարքս է և անկեղծ։

. . . Տեր, սուտ արման է խոսանոմիկ սա հնարաւորութիւնքս եւս թէ՝ ազգ ժողովրդական միահանուն և թանկագին համակրութիւնը՝ երբու, պեր չէ, զոր ջերն գրուած է, և կը վայելէ Տեառնագրեան վարդապետ, քանզի պարտաւորութիւնքդ երկուսանք ֆասարաւած են, նա քան ամենայնի հեռաւոր է իր Ս. կրօնեն, և ժողովրդէն ալ գնաստանելով, փարեցարեալ ոչ գնաստանելով, ինքդ և ոչիսի ոչիր հոգաւոր շահ, ցաղաղի նա ուզեր կընթանայ։ Եւ մենք իրրեւ ազգայնի անձնա, ի սրտի կը փափաքիմք որ մեր ազգի ամեն եկեղեցականք քեզնով պարտաճանայ քան ամենայնի տիրոջի գանանա, իրենց հոգեւոր հոսին, մենք կրնանք կը փափաքիմք, որ այս երկու. մարմնոց, ազիարհակա. նաց և հանրանանանս մեր սասա. գոյութիւն ունենայ, անկեղծ և նշանակեր համակրութիւն ու ներքաղ. նակութիւնս Ալբ Ս. միութեան մի. այն կարգի է անվնաս պատգամել. ազգի և եկեղեցոյ գոյութիւնը. յայտնի և գայտնի թշնամիներ։

Որպէսզի ազգ հանկրտ անասունքնամ. պետք է հանձնը սա հարաբարութեան թէ՝ չատ կը տեսնի մեր Պատ. եկեղեցականք սմանը երբ կը կարծեն թէ՝ Հայ ազգը գոյատեան է գիրենք տեղէն և հանմանելն, յանիրաւի գրագրաւորիրեն մի է. զոր յանուն կուզուրեն ու ազգն և զոր պարտ է հերքել ապրելու։ Ազգը միշտ սիրած և յարգած է. իր բնութ և հարատաս եկեղեցականներդ. քան տրամանայն. իսկ անձնաբաստներն է իրենց կրնան գեմ մեղանչելնքէ միշտ հեռի պահեմ է իր ասելը ասելը սեր սէ յարգանքս։ Այս իսկ է ուսաբանութիւնը ազգարկի մէջ ընդհանրացնելու ասուին և միակ միջոց։ Ի հաստատութիւն ոչսոր սա՝ Ազգասիրական գործանան կերպին կը վկայէ. վերոյիշեալ եաց հնարաւորութիւնը, յարգելով և ի ոչաստ սերելով իր բարոյին։ Արեւ. զան, որ մեծ չուտի, տարարին փայլ և փառաշնչութիւնն, սակայն ուժի տրամ և հոգաւոր ընթաց յատակութիւն, հնարաւոր կարութիւն. և հարատաս եկեղեցականութիւն, որ սկսաք է լինի, ամեն ասարիանի հոգեւորականաց առաջին և կերպին յատականը։

. . . Տեր, վերոսին կը կրնենի, ընդոնք ըրէք հրատարակել ներկայիս հնա և պատճէնն հանդերձագրութիւնս. ընդ ձեզն ընդունելով և մեր խարին ընդհանարութիւն։

Ամենապատիւ. Արքեպիսկոպոս Հայր և նախագահ հրաման ժողովոյն Ի. Գալոյ.

Արքեպիսկոպոս Հայր

Մենք ստորագրեալքս Պոլսոյ ազգ. Ամենայնի գարմանքնե և մեծագոյն ցաւոց արտ կրոգանքեր լրատուց մէջ, գաս. ժողովոյ մի որոշում, որ ելր ի Ս. Գոլոս կոչել տեղ ստորագրեալ Գեր. Գարեգին Եպիսկոպոս Նեռնոգանան իր մի գրաւոր գրագրաւոր Նեռնոգանան իր մի գրաւոր գրագրաւոր Նեռնոգանան իր մի գրաւոր գրագրաւոր

Խանութի էնոյ. — Երբեմն ի Բերլին՝ Ցրուանոյ հիւպատոսարանի վարող մէջն ալ պիտի կը պատուի իր Արեւելքի վրայ գրած մի գրքի մէջ խանութի գիւտին պատմութիւնը, ըստ Մուսուլմանաց։

Եմինիդի Դերվիշին մէջը կը վերադարձուի իր կրնամանէն դուրս Հէճիրի 656 թուին (1252 թուին Քրիստոսի) ու կերթայ մերձակայ մի լերան վրայ կը բնակի։

Բայց անոր աշակերտներ՝ փարին մէջ Ս. Կարապետի գմբէթի ամուրուն չդիմանալով, իր սանն տեղ ալ գրկած թիփերու պատշներէն կը հուսաթի և խաչելով քարը կը խմի. ու կը տեսնի որ չատ հանգիստ մի բան է։ Իր ընկերներն ալ գանոր իրենց ալ գուրս գրուած ընկերին տեղը կերթան տեսնելու և կուգեն հանել տանել տեղ մեռած եղած բանին, որոնց բան էր թէ իր մինակ կերթալն է ալ պատուր, իրենք ալ չատ հանգիստ կը գտնեն ալ իսկ իրենց և ի՛նքն գործածել։ Մի՛ սիրելանքը այս ալ կը պատմեն որ՝ ալ դարգոյ՝ Դերվիշին մեռած եղած ժամանակը, իրենց քարտ քաղաքեան հիւանդութիւնին ալ բժշկեալ են և թէ ալ բժշկութեան դարման խանուն եղած լինի։ Դերվիշին իր յանդանքին ներքոյութիւն կը գտնէ. Եմինի թաղարան ալ տեղ հանար մի թէքէ չենել կուտայ ինչ ալ տեղն ուր նա տարուին և եղած խանութի ալ երկնային կամ գործածութիւնն տեղը։

Ժ. դարու վերջին խանութի ծառը, Հոլանդացիք Եմինին բաստուրա փոխադրելին, և 1710ին այդ տեղին Անգիրտաստ քաղքի մէջ տնկելին և որոնք պատուր ալ քաղելին։

1713ին Գ. Ռեոսն հրամանագրեալ տեղակալ զարտարան, Ցրուանոյ մէջ, Հոլանդացին եկած ծառերի մի տունկ տուաւ Պարտիզի Տնկարանական Պարտիզին. 1720ին այդ պարտիզի մէջ բուսաժանկին փոխադրուելու Անգիլիան կղզիներու մէջ Բնկիլեռնատաղեսի ձեռքով. որ Եմինի ծառերի ծաղի ուելի լաւ տեսնելու քան թէ այդ տեղին թուրքի տեղեր թարգմանելը։ Այդ մինակ տեղին ասենցան և ուսանցաւ Մարտինի, Կուտաղալաղ, Ս. Դասնիկի և մի Անգիլեան կղզիներու մէջ գտնուած խանութի ծառերը. 1717ին Մասիեան կղզու մէջ Բարդեն խանութի գտնուած էր չնչ չիտակ Աղարուչն եկած։ Ցոյ

Մեր Հայրը խանութին, որ տեղական կամ տղղոյին բան. և յատուկ Աղարաղաղ. նէ և տարէ կը՝ սենդ գրքերի մէջ. կոր բառը տառափոխուած է կարծես խանութ տարարերն բառին. իսկ տարէ որ վերջին գտարերու բառ կարծես լինի՝ որ տեղայ է գաղտնեցիլ մեզ յայտնի չէ. թէև չատ անգամ գրական թերթերի մէջ տարէ և ոչնչով տեղին և կարի մասին գրուած է. ցանկալի ունիք տարվի այդ բառին ծագումը մեր բանաւոր լեզուագիտներէն։

ԱՐՏԱՔԻՆ

Վիեննայէ կը գրեն Ցոյի թէ խորհրդաւոր մէջ վիճաբանութիւնը կը շարունակուի, բայց թէ բանի վրայ կուգեն թէպ վիճաբանին գանձին, գաղտնագրեն, հեռագրական, պատարագին. վերջինական հարցը մէկա ինքնանեղով խոցուած ապրանքներուն գատարի ձայներու մասին է։ Հիմակու հիմա Արանգեներն են նահանգապետներու պաշտոնը կատարողներն և անգագար անհանգիստ բնակիչներ իրենց դատը գանգատներով կատարութիւնն և մեծամասնութիւնը։ Բայց այդ մեծամասնութիւնն ալ մի հատատասան բան չէ. վասն զի կղեմանդը և հանգարտ Արանգեներն բարարձակապես իրենց մասն կուգեն կարգալուն. այսինքն գատանութիւնը գաղտնիներ. սպասանալով թէ երեսի վրայ կը թարգեն իրենց հետ միասան եղողները վիճաբանութեան ժամանակ, երբ կարդը գայ կարգութեան պատանական լեզուին. Պիտի սեռանը գրկիրանոց գնդակաթիւնը Հէքերու Բոլեարներու ազատական խղճալոյ ազատներներին գիտի յայտնի և գաղտնական գրէնքն ալ գիտի վերջանիր գուսարու է «Առաւոտ» մեծ գատարի համար։

—

Գ. Լարուչէր մի ատանարութիւն ասաւ ըլլոց Անգլիոյ Հասարակաց խորհրդատան մէջ յայտարարելով թէ երեսփոխանաց Պարլամենտի սկրտանդներին հանանալի կառավարութեան անդամներուն ժամանակաւորապես ամենայն ինչ գրանելի գանգատներ իրենց ուրախ ունի մեզ բանին երբեմ խորհրդատանց մէջ։

Գ. Կլատստոն ընդունեց Հասարակաց խորհրդատանտ և Անգլիոյ երկրին իրաւունքի տարանիներ ունեցաղը Լարուչու խորհրդատան գէմ, ուստի պարտական էր Գ. Լարուչերի ատանարութեան գէմ գնելու։

Անոնց մարդ, կրնայ պատասխանել, հանանալն է հիմա Լարուչու ժողովի վերանորոգմանը հարցութիւնը հանանելու մասին, բայց եւ ժամանակաւոր սկրտուրի գիտնամ ատանարութիւնն վիճակին մէջ չեմ և խորհրդատանն ալ գնուրյն որ հիմակաց իր ծարէն գործերի կոպ. կրնի այդպիսի ծանր և կարեւոր մի հարցի համար, Գ. Լարուչերի ատանարութեան նման մի ատանարութիւն ընդունելի։

—

Ս. Պեռքրուրիին կը գրեն փետր. 16 թուով.— Անուս 28ին Մարտիրոսին պատարի մէջ ուրդի ունեցաւ կարեր և կապրուհու և կայա. գերդաստանին պատանդ մի տան. գանեներու ատաղ մի ընկերական տեսարան, որ մի Ռուսական կատարերգութիւն էր։ Մի հանգիստ խորհրդակցութիւն էր։ Այդ խոսքը խորհրդոյ խորհրդանեներու մէջն էին Գոլոս Այնքանդրովիչ Կոստանդին և Տիմիտրի Կոստանդինովիչ մեծ իշխաններ և Միքիլոսի Տիկինը, Սուսանդրոֆ-Էլուսան կանուհին և Գ. ոչ Շերիկը ևն։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ցեսարդ Բոստարարութիւնք Լարուչեան Ընկերանի վերանորոգութեան գործի Նորոգեալ գրեան գրուած լրեցեալ նոյնպիսի գրարարանին։

Մասնաւոր բաղմաթիւ յարգանք մեր ազնուազարդ հայրենակցէ՝ Մր. ԿՐՏՋԼ ԷՄԻՆ՝ որ ընտիր ընտիր գրուածներով հարստացուցել է գիտնական գրականութիւնը, որպէս և ձայնի, գաղտնագրեն, հեռագրական, պատարագի. վերջինական հարցը մէջա գիտանեղով խոցուած ապրանքներ գատարի ձայներու մասին է։ Հիմակու հիմա Արանգեներն են նահանգապետներու պաշտոնը կատարողներ և անգագար անհանգիստ բնակիչներ իրենց դատը գանգատներով կատարութիւնն և մեծամասնութիւնը։ Բայց այդ մեծամասնութիւնն ալ մի հատատասան բան չէ. վասն զի կղեմանդը և հանգարտ Արանգեներն բարարձակապես իրենց մասն կուգեն կարդալուն. այսինքն գատանութիւնը գաղտնիներ. սպասանալով թէ երեսի վրայ կը թարգեն իրենց հետ միասան եղողները վիճաբանութեան ժամանակ, երբ կարդը գայ կարգութեան պատանական լեզուին. Պիտի սեռանը գրկիրանոց գնդակաթիւնը Հէքերու Բոլեարներու ազատական խղճալոյ ազատներներին գիտի յայտնի և գաղտնական գրէնքն ալ գիտի վերջանիր գուսարու է «Առաւոտ» մեծ գատարի համար։

—

Գ. Լարուչէր մի ատանարութիւն ասաւ ըլլոց Անգլիոյ Հասարակաց խորհրդատան մէջ յայտարարելով թէ երեսփոխանաց Պարլամենտի սկրտանդներին հանանալի կառավարութեան անդամներուն ժամանակաւորապես ամենայն ինչ գրանելի գանգատներ իրենց ուրախ ունի մեզ բանին խորհրդատանց մէջ։

Գ. Կլատստոն ընդունեց Հասարակաց խորհրդատան և Անգլիոյ երկրին իրաւունքի տարանիներ ունեցաղը Լարուչու խորհրդատան գէմ, ուստի պարտական էր Գ. Լարուչերի ատանարութեան գէմ գնելու։

Անոնց մարդ, կրնայ պատասխանել, հանանալն է հիմա Լարուչու ժողովի վերանորոգմանը հարցութիւնը հանանելու մասին, բայց եւ ժամանակաւոր սկրտուրի գիտնամ ատանարութիւնն վիճակին մէջ չեմ և խորհրդատանն ալ գնուրյն որ հիմակաց իր ծարէն գործերի կոպ. կրնի այդպիսի ծանր և կարեւոր մի հարցի համար, Գ. Լարուչերի ատանարութեան նման մի ատանարութիւն ընդունելի։

—

Ս. Պեռքրուրիին կը գրեն փետր. 16 թուով.— Անուս 28ին Մարտիրոսին պատարի մէջ ուրդի ունեցաւ կարեր և կապրուհու և կայա. գերդաստանին պատանդ մի տան. գանեներու ատաղ մի ընկերական տեսարան, որ մի Ռուսական կատարերգութիւն էր։ Մի հանգիստ խորհրդակցութիւն էր։ Այդ խոսքը խորհրդոյ խորհրդանեներու մէջն էին Գոլոս Այնքանդրովիչ Կոստանդին և Տիմիտրի Կոստանդինովիչ մեծ իշխաններ և Միքիլոսի Տիկինը, Սուսանդրոֆ-Էլուսան կանուհին և Գ. ոչ Շերիկը ևն։

ԱՐՏԱՔԻՆ

Վիեննայէ կը գրեն Ցոյի թէ խորհրդատան մէջ վիճաբանութիւնը կը շարունակուի, բայց թէ բանի վրայ կուգեն թէպ վիճաբանին գանձին, գաղտնագրեն, հեռագրական, պատարագի. վերջինական հարցը մէջա գիտանեղով խոցուած ապրանքներ գատարի ձայներու մասին է։ Հիմակու հիմա Արանգեներն են նահանգապետներու պաշտոնը կատարողներ և անգագար անհանգիստ բնակիչներ իրենց դատը գանգատներով կատարութիւնն և մեծամասնութիւնը։ Բայց այդ մեծամասնութիւնն ալ մի հատատասան բան չէ. վասն զի կղեմանդը և հանգարտ Արանգեներն բարարձակապես իրենց մասն կուգեն կարդալուն. այսինքն գատանութիւնը գաղտնիներ. սպասանալով թէ երեսի վրայ կը թարգեն իրենց հետ միասան եղողները վիճաբանութեան ժամանակ, երբ կարդը գայ կարգութեան պատանական լեզուին. Պիտի սեռանը գրկիրանոց գնդակաթիւնը Հէքերու Բոլեարներու ազատական խղճալոյ ազատներներին գիտի յայտնի և գաղտնական գրէնքն ալ գիտի վերջանիր գուսարու է «Առաւոտ» մեծ գատարի համար։

—

Գ. Լարուչէր մի ատանարութիւն ասաւ ըլլոց Անգլիոյ Հասարակաց խորհրդատան մէջ յայտարարելով թէ երեսփոխանաց Պարլամենտի սկրտանդներին հանանալի կառավարութեան անդամներուն ժամանակաւորապես ամենայն ինչ գրանելի գանգատներ իրենց ուրախ ունի մեզ բանին խորհրդատանց մէջ։

Գ. Կլատստոն ընդունեց Հասարակաց խորհրդատան և Անգլիոյ երկրին իրաւունքի տարանիներ ունեցաղը Լարուչու խորհրդատան գէմ, ուստի պարտական էր Գ. Լարուչերի ատանարութեան գէմ գնելու։

Անոնց մարդ, կրնայ պատասխանել, հանանալն է հիմա Լարուչու ժողովի վերանորոգմանը հարցութիւնը հանանելու մասին, բայց եւ ժամանակաւոր սկրտուրի գիտնամ ատանարութիւնն վիճակին մէջ չեմ և խորհրդատանն ալ գնուրյն որ հիմակաց իր ծարէն գործերի կոպ. կրնի այդպիսի ծանր և կարեւոր մի հարցի համար, Գ. Լարուչերի ատանարութեան նման մի ատանարութիւն ընդունելի։

—

Գ. Պեռքրուրիին կը գրեն փետր. 16 թուով.— Անուս 28ին Մարտիրոսին պատարի մէջ ուրդի ունեցաւ կարեր և կապրուհու և կայա. գերդաստանին պատանդ մի տան. գանեներու ատաղ մի ընկերական տեսարան, որ մի Ռուսական կատարերգութիւն էր։ Մի հանգիստ խորհրդակցութիւն էր։ Այդ խոսքը խորհրդոյ խորհրդանեներու մէջն էին Գոլոս Այնքանդրովիչ Կոստանդին և Տիմիտրի Կոստանդինովիչ մեծ իշխաններ և Միքիլոսի Տիկինը, Սուսանդրոֆ-Էլուսան կանուհին և Գ. ոչ Շերիկը ևն։

ԱՄԵՆՈՐԵԱՑ ԲԱՆԵՐԸ

Խանութի էնոյ. — Երբեմն ի Բերլին՝ Ցրուանոյ հիւպատոսարանի վարող մէջն ալ պիտի կը պատուի իր Արեւելքի վրայ գրած մի գրքի մէջ խանութի գիւտին պատմութիւնը, ըստ Մուսուլմանաց։

Եմինիդի Դերվիշին մէջը կը վերադարձուի իր կրնամանէն դուրս Հէճիրի 656 թուին (1252 թուին Քրիստոսի) ու կերթայ մերձակայ մի լերան վրայ կը բնակի։

Բայց անոր աշակերտներ՝ փարին մէջ Ս. Կարապետի գմբէթի ամուրուն չդիմանալով, իր սանն տեղ ալ գրկած թիփերու պատշներէն կը հուսաթի և խաչելով քարը կը խմի. ու կը տեսնի որ չատ հանգիստ մի բան է։ Իր ընկերներն ալ գանոր իրենց ալ գուրս գրուած ընկերին տեղը կերթան տեսնելու և կուգեն հանել տանել տեղ մեռած եղած բանին, որոնց բան էր թէ իր մինակ կերթալն է ալ պատուր, իրենք ալ չատ հանգիստ կը գտնեն ալ իսկ իրենց և ի՛նքն գործածել։ Մի՛ սիրելանքը այս ալ կը պատմեն որ՝ ալ դարգոյ՝ Դերվիշին մեռած եղած ժամանակը, իրենց քարտ քաղաքեան հիւանդութիւնին ալ բժշկեալ են և թէ ալ բժշկութեան դարման խանուն եղած լինի։ Դերվիշին իր յանդանքին ներքոյութիւն կը գտնէ. Եմինի թաղարան ալ տեղ հանար մի թէքէ չենել կուտայ ինչ ալ տեղն ուր նա տարուին և եղած խանութի ալ երկնային կամ գործածութիւնն տեղը։

Ժ. դարու վերջին խանութի ծառը, Հոլանդացիք Եմինին բաստուրա փոխադրելին, և 1710ին այդ տեղին Անգլիոյտաստ քաղքի մէջ տնկելին և որոնք պատուր ալ քաղելին։

1713ին Գ. Ռեոսն հրամանագրեալ տեղակալ զարտարան, Ցրուանոյ մէջ, Հոլանդացին եկած ծառերի մի տունկ տուաւ Պարտիզի Տնկարանական Պարտիզին. 1720ին այդ պարտիզի մէջ բուսաժանկին փոխադրուելու Անգիլիան կղզիներու մէջ Բնկիլեռնատաղեսի ձեռքով. որ Եմինի ծառերի ծաղի ուելի լաւ տեսնելու քան թէ այդ տեղին թուրքի տեղեր թարգմանելը։ Այդ մինակ տեղին ասենցան և ուսանցաւ Մարտինի, Կուտաղալաղ, Ս. Դասնիկի և մի Անգիլեան կղզիներու մէջ գտնուած խանութի ծառերը. 1717ին Մասիեան կղզու մէջ Բարդեն խանութի գտնուած էր չնչ չիտակ Աղարուչն եկած։ Ցոյ

Մեր Հայրը խանութին, որ տեղական կամ տղղոյին բան. և յատուկ Աղարաղաղ. նէ և տարէ կը՝ սենդ գրքերի մէջ. կոր բառը տառափոխուած է կարծես խանութ տարարերն բառին. իսկ տարէ որ վերջին գտարերու բառ կարծես լինի՝ որ տեղայ է գաղտնեցիլ մեզ յայտնի չէ. թէև չատ անգամ գրական թերթերի մէջ տարէ և ոչնչով տեղին և կարի մասին գրուած է. ցանկալի ունիք տարվի այդ բառին ծագումը մեր բանաւոր լեզուագիտներէն։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ցեսարդ Բոստարարութիւնք Լարուչեան Ընկերանի վերանորոգութեան գործի Նորոգեալ գրեան գրուած լրեցեալ նոյնպիսի գրարարանին։

Մասնաւոր բաղմաթիւ յարգանք մեր ազնուազարդ հայրենակցէ՝ Մր. ԿՐՏՋԼ ԷՄԻՆ՝ որ ընտիր ընտիր գրուածներով հարստացուցել է գիտնական գրականութիւնը, որպէս և ձայնի, գաղտնագրեն, հեռագրական, պատարագի. վերջինական հարցը մէջա գիտանեղով խոցուած ապրանքներ գատարի ձայներու մասին է։ Հիմակու հիմա Արանգեներն են նահանգապետներու պաշտոնը կատարողներ և անգագար անհանգիստ բնակիչներ իրենց դատը գանգատներով կատարութիւնն և մեծամասնութիւնը։ Բայց այդ մեծամասնութիւնն ալ մի հատատասան բան չէ. վասն զի կղեմանդը և հանգարտ Արանգեներն բարարձակապես իրենց մասն կուգեն կարդալուն. այսինքն գատանութիւնը գաղտնիներ. սպասանալով թէ երեսի վրայ կը թարգեն իրենց հետ միասան եղողները վիճաբանութեան ժամանակ, երբ կարդը գայ կարգութեան պատանական լեզուին. Պիտի սեռանը գրկիրանոց գնդակաթիւնը Հէքերու Բոլեարներու ազատական խղճալոյ ազատներներին գիտի յայտնի և գաղտնական գրէնքն ալ գիտի վերջանիր գուսարու է «Առաւոտ» մեծ գատարի համար։

—

Գ. Լարուչէր մի ատանարութիւն ասաւ ըլլոց Անգլիոյ Հասարակաց խորհրդատան մէջ յայտարարելով թէ երեսփոխանաց Պարլամենտի սկրտանդներին հանանալի կառավարութեան անդամներուն ժամանակաւորապես ամենայն ինչ գրանելի գանգատներ իրենց ուրախ ունի մեզ բանին խորհրդատանց մէջ։

Գ. Կլատստոն ընդունեց Հասարակաց խորհրդատան և Անգլիոյ երկրին իրաւունքի տարանիներ ունեցաղը Լարուչու խորհրդատան գէմ, ուստի պարտական էր Գ. Լարուչերի ատանարութեան գէմ գնելու։

Անոնց մարդ, կրնայ պատասխանել, հանանալն է հիմա Լարուչու ժողովի վերանորոգմանը հարցութիւնը հանանելու մասին, բայց եւ ժամանակաւոր սկրտուրի գիտնամ ատանարութիւնն վիճակին մէջ չեմ և խորհրդատանն ալ գնուրյն որ հիմակաց իր ծարէն գործերի կոպ. կրնի այդպիսի ծանր և կարեւոր մի հարցի համար, Գ. Լարուչերի ատանարութեան նման մի ատանարութիւն ընդունելի։

—

Գ. Պեռքրուրիին կը գրեն փետր. 16 թուով.— Անուս 28ին Մարտիրոսին պատարի մէջ ուրդի ունեցաւ կարեր և կապրուհու և կայա. գերդաստանին պատանդ մի տան. գանեներու ատաղ մի ընկերական տեսարան, որ մի Ռուսական կատարերգութիւն էր։ Մի հանգիստ խորհրդակցութիւն էր։ Այդ խոսքը խորհրդոյ խորհրդանեներու մէջն էին Գոլոս Այնքանդրովիչ Կոստանդին և Տիմիտրի Կոստանդինովիչ մեծ իշխաններ և Միքիլոսի Տիկինը, Սուսանդրոֆ-Էլուսան կանուհին և Գ. ոչ Շերիկը ևն։

ԱՌԵՏՈՆԱԿԱՆ ՄԱՆՈՒՇԻՆ

Ազգ. Տնտեսական Խորհրդոյ

Սամարիայ Նոր Թաղի նեղնեցոյ Սնուցիչին հաշուեցոյցն՝ որ կրնի 1885 յունվար 1է և կը յանգի 312 յունվարի 1886 տարուոյ, Տնտեսական խորհրդոյ ներքոյագրեալ, և անոր յարմանման մէջ գրեցեալը նոյն թաղի նեղնեցոյ բանի ի տես թաղեցոյց կարարեալ է։

Տնտեսական խորհուրդն ասոնց պարտաւորական ժամանակներն հրաւիր կը կարդայ Պատասարան թաղեցոյ որ նոյն հաշուեցոյցին վրայ որ և է գիտողութիւն կամ բողոք եթէ ունին, թուականիս մինչեւ 21 որ գրասոյ կերդին. Ներքոյագրեալն Տրնտես. խորհրդոյ։

Հետեւապէս ասոնց պարտականութիւն լրանալն յետոյ որ և է բողոք կամ գիտողութիւն անդամի պիտի մեզ։

(Կնքեալ)

Կ. Գոլոս 26 փետր. 1886

ԺՈՂՈՎՐԴԱՆ ՏԱՐՅԱԼՈՒ ԲԱՆ

Ազգ. Հայ տանտիրոջ Ցուլի Խոսքը

Մանուկ քաղաք հասած

—

Ես եմ տարեցը և չատ պատաս,
Մեկ դարու չատ կեանքս անցաւ,
Մեր տան մասնաւոր մեր թանկը (թանգը)
Անոնն տասու լոյ պատաս չէր։
Եկող դարոյ տանէր բանին,
Տարիքս տիրոջ անհոգացին,
Ասաստած քս տան մէջս չէն պահէ,
Այս էր մեր փարոյը անոնն մարդէ։
Դարձ տեղան յանկիցն դրան,
Իւրդ կարտաս մէջս լեր պատան.
Մասնաւ տանս կեղեցան տերոյ,
Մեր հիւրերուն կերդանէրով։
Մեր տան մասնաւ և մեր թանկը.
Անոնն տասու լոյ պատաս չէր։
Իմ պարտիկն և մարդիկն,
Իմ հարդիկն և մարդիկն.
Ինչ որ տեսայ բրի գնին,
Դանդաղ չէրի մեր տան բարդիկն։
Անոնց ձեռս տանն ասդէն,
Պատաս չէրի մեր այս տանէն,
Որ տարան է տարով տարով,
Մէջտ տեղանքս կու հարկիով։
Մեր տան մասնաւ և մեր թանկը,
Անոնն տասու լոյ պատաս չէր։
Մենք հիւրերիս տանն մարդու,
Ցնով տեղով միջտ վանտաս,
Ասաստած միջն մարդ գարդն,
Ցէրի էդարոյ մեր ցանկրին։
Ուրիշ մեկ ցաս իմ կարտան էր,
Որ տան տարով էր պանդխուր.
Անիծաւոր տեղիս և տերարտ.
Մէջտ հանգանքէր կանանց տրես։
Մեր տան մասնաւ եւ մեր թանկը,
Անոնն տասու լոյ պատաս չէր։
Ասասաստ տիրոջ գիր մը գրես /
Իմ հարդի տեղ հարցանես,
Ասա տրի քս խնդն մէրիան (մեր)
Դրան մեր ձեռքով գիր գրեցնեն։
Զարս հինգ գէրեր հիր պատեցի,
Լաւ հարկիով մեծարեցի,
Ցիր պանդուխտն մէկ լոյս տաք,
Քանդ Ասասաստ ես տարցի։
Մեր տան մասնաւ և մեր թանկը,
Անոնն տասու լոյ պատաս չէր։
Գիրեր գրերն ես տան տարի,
Լաւ ու կանով կնանց փարեցի,
Անոնն տասու տրտարանի,
Դրտրս ցաւեր բարդարեցին։
Մեր տան մարդեր և մեր եղեներ,
Մեր հնչիներ և մեր կարտներ,
Կանանցաս (մեն ու պարտիկ) դէն հեռեր,
Հանգիստ ասեն չէին գիներ։
Մեր տան մասնաւ և մեր թանկը,
Անոնն տասու լոյ պատաս չէր։
Ցարտ տան մարդու մասնաւ,
Ասասարին մեռաց քարտ,
Հանգիստ ունիմ հանգարտ իրեմ,
Գանդ թարտ վերջին բառով։
«Դարձիք Թասանց իմ սիրելանք,
Տարիքս մեր ուտ և բարդ ջանք,
Ձեզնէ երբեմ հոգեկանան,
Ունս պատասիրս մեզ մարդասան.»
Մարգարեան

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

Պոլսոյ թիւ. 4 մնացու.

ԸՆԿԱՆԱՏ ԱՐԺԵՔԻՑ

Ոսկի գնաս (մինչեւ) գր. կ. գրամ	17 21
» » բանկնոտ	17 20
» » կիսա արծաթ	
Արծաթեան դրամ	գր. 59 30
Ցորեան մինչեւ	77 20
Թրամուայ	292

ԸՆԿԱՆԱՏ ԴՐԱՄՈՎ

Ամերիկեան ոսկի	գրշ.	100
Անգլիական »	»	110 25
Ֆրանսական »	»	87 38
Բոլ	»	90 17
Պրուսիոյ	»	31 18
Դրամական թուղթ	»	3 12
» տոմար	»	59 15
Ֆլորին	»	8 25
Մէջիտիէ տարբ.	»	107 39
Բանկ Մէնիս	»	105 30
Մարտ »	»	101 10
Վիեննայ	»	98 20

Ա. Զ. Դ

Թարգմ. գեղեցիկեան պատմ. ուրախ ծանուցանել Մեծարգոյ հասարակութեան թէ իր բնակութիւնը փոխադրած է Զէյթիւնի Եղբարաց փողոց թիւ 22 գրադարանի վերայ ուստի ուր ամեն երեքշաբթի, հինգշաբթի և շաբաթ երեկոյ ժամը 3ին մինչեւ 11 բան թրգոց հանանելու կը գտնուի։ Ինչպէս նաեւ յիշատակած ամեն տեսակ տպագրեալ, ներքագրեալ անձինք ազատելու համար մասնաւոր վերապահ տասան է Բարիզի Ալի Բան վարժարանէն։

Աղբատներն ձրի կը գտնուին։

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿԱՏՈՒԹԻՒՆ

Ս. Ֆ. ԳԼՈՒԽԵԱՆ

ՄԱՐԳԻՍԻ ԵՒ ԻՐՔ

ՊՈՒՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍՈՒԱԿԱՆ ՀԱՍԱՐԷ ՏԱՐԻՆԵՐԷ

Կը պարունակէ ազգային և բնակութեան կեանքի փիլիսոփայական տեսութիւնները մարդ մը, որոշ հնա փիլիսոփայած է մեր. Ներեն ալ, և այլ պարագաներ մէջ իր կոչումի խոսուած կրթական և գրականական նուաստ։

Կը գտնուի ամեն գրավաճառաց քով։ Գին 12 դրամ։

ՀԱՅԵՐԷՆ ԱՌԱՆՁԻՆ ՕԳՏՈՒԹԻՒՆ

ԲԱՐՄԱՆՈՒԹԻՒՆ

Թարգմ. Մ. Մոլան

Սոյն գրքոյկը գեղանկարիչներու մշակութիւնը ներքոյա մեծագոյն Բարմանութիւնի վարուց վրայ կը խօսի, կ'ուրախէ որ ունեն Հայ մանուկներ ունենան ի ձեռին, և կը փափաքինք որ ուրիշ թարգմանիչներ շարունակեն հրատարակել նաեւ ուրիշ երեսների և ազգասէրներու անունով կենսագրութիւններ։

Կը վաճառի գրավաճառաց քով։ Գին 40 փարա։

ՄԱՆՈՒԵԼ Ա. ԹՈՒԱՄԵԱՆ

ԴՆԱՐԱԳՐԱԿԱՆ

ՈՒՂՂԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ Ի ՀԱՅԱՐԵՆԱԿ ԳՐԻՉՆԵՐ

Արեւելեան Միութիւնի

ՏԵՂԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ

Մարքեն և Ֆարէն, Հինն և Նորէն

ԳԻՏՈՒԱՆ ԳԻՏՈՒՆՈՑ

Մասն Ա. Բ. Գ. (առաջ)

Հայրենեաց գուսանաց բերան. Նոր գրագիրներն. անգրագիրներն. ուսումնական գրագիրներն, չէն և անուշ փիլիսոփայ նարկարգիրներ, ուսանողներ և այլ նիւթեր գրագիրներու Ազգ. գրած մէջ։ ասմնանարարներ և հնարարներուն, գրաւած շրջանակներուն և շատ նուրբ սեռաբերեալներ արուեստի ամեն Հայոց բանասիրի փիլիսոփաներուն։

Կը գտնուի բոլոր գրավաճառաց քով։ Գինը գրանակներն է Պոլիս Պատմ.—գրական հոգեպարտ փասն գլխ Գ. Լ.Գ. Ամենանի վաճառատեղ. թիւ 11։

Գիրք — Ա. և Գ. մասերի 8 ոսկու. իսկ Բ. Մասն 10 գրանիներ։

Վարձատրանց համար գանձարանի դեղ կը տրին. և յանձնարարութիւնք հրդրեն կը կատարուին։

ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ ՊԱՐԵԿԱՄԸ

Ի Տ-ուն. Ա. Ն. Ն-ոյնեան

Մարդ գոյութիւն մէջ, որ տասնեւ բան 400 էջերով բաղկացեալ է, հեղինակն ամփոփած է այն ամեն ծանոթութիւններն, հրահանգներն ու պատասխանները, որը հարկաւոր են հիւանդաց դիւր ունենալ բնասենեկան խնամքները կատարելու. բժշկական գանազան գեղագրերն պատշաճաւոր գործածելու և մանուանդ յանկարծական պատահարաց միջոցին հարկ եղած անմիջական դարմանները տալու։ Սոյն պարտանակութիւնը մեծ ծառայութիւն մը մատուցանել կուգուսած է ու Հայ ընտանեաց մէջ որոց բաղաւոր զարգ լինելով ուրախութիւն ունենալու է մը։ կը գտնուին յանանաց թեկուզութիւններն և ուրախներ, որոնք յեռաց մեծ ազատուց դարատեսակ կը մնին։

Կենդրանատեղին է Ալտունեան գրքատանը, կը բոլոր հոյ գրավաճառաց և Գ. Վ.ազարի քով ի Բերա։ Գին 1 մեջիտի։

ԳՈՐԾԱՐԱԿԱՆ

ՀԱՄԱՐԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ

ՈՐ ԳԱՐՈՒՆԱԿԷ

Մասն Ա. — ասորերը վանականաբնակ թեան. — վանականական թագաւոր ձեռներն և արքաներն, ինչպէս են, Հայ ուսեալներ, գանազան սեռաբանական փիլիսոփայ և ազգային փիլիսոփայութիւնը, ընթացքն — հարեւ. Ջերմի թագաւոր և ազգ. վանականական կարգաց հարցեր. — քաղաքական վանականական արքեպիսկոպոս և գրաբարոյս։ Բ. Մասն— Ցանկարարաբերեալ — Գարդ և կրեան — ասեալ։ — բանաստեղծ։

Բ. Տպագրութիւն

Ձեռագրաց կարգաց յանձնաժողով

Ի Գլուխ ազգային վարժարանաց

Ի

Ն. ՏԻՐԱՉԵՆՆԵՆԷ

վանեցաց վանական օրենսդիր Սիմեոնի Ի. Գրքոյ։

Ելնելի Հայ գրավաճառաց և ազգին քարոզ ի դրամատուաց քով։

Գին կարգեալ արձանի 23 գր.

ԹՈՒԱԳԻՏՈՒԹԵԱՆ Նոր Դասագիրք (մնուատ և գրաբար) Ա. և Բ. տարիներու համար։ Գ. տպագրութիւն բարեփոխեալ և յաւելեալ։ Ա. խմբագրեալ Ց. Դ. Փալատաչեան։ Գին 3 գրշ.։

ԹՈՒԱԳԻՏՈՒԹԵԱՆ Նոր Դասագիրք Գ. տարւոյ համար։ Ա.խմբագրեալ Ց. Դ. Փալատաչեան։ Գին 3 գրշ.։

ԹՈՒԱԳԻՏՈՒԹԵԱՆ Նոր Դասագիրք Նախապատրաստական կարգաց համար։ Ա.խմբագրեալ Ց. Դ. Փալատաչեան։ (Վերջերեալ երիս. գասագրքերը վերոյեն կազմուած)։ Գին 5 գրշ.

Եւրոպական Նոր և գիրքասոյզ և գանազան գասարաստեալ այն գասագրքերն կենդանաբերեն է Մեքենան, Մարդ տարեան գրուատն, թիւ 57։ Մասնաւոր դիպ կը մնի բաղմաթիւ գրեալ գնոյց համար։

ԱՌԱՔԱՆ ՕՏ

ՏՐԱՒԱՐԱՆՈՒԹԻՒՆ

Ասորեկաց Նորն Վ. Դանէլ Ալեքսեանց Հրամանաց Հիշատակն Ց. Խորենաց Եպիսկոպոս։ Գ. Բ.մասն

Ցարուանանութիւնն հանանաս այս գասագրքերը՝ որ 1871 թուականին տպագրեալ են՝ ազգային գասարանաց մէջ կարգեալ պիտանի մը լինելու։ գրեանաբերալ. գասաան և շատ տեղերի ինքնուրեան էրս Հեղինակը. Արմենաց վանանոցը Գեր. Խորէն Արքեպիսկոպոս, փիլիսոփ ազգի անցեալներով տպագրել տասան է։ Կը գտնուի գրավաճառաց քով։ Գինն է 6 գահեկան։

ԲԱՆԱԼԻ

ԱՆԴԻՍԱՆ ԼԵԶՈՒԻ

Վասն Հայ Ուսանողաց

Ալեքսանդրիոյ Գ. ԳԱՂՏԱՍԱՐԵԱՆ

Ի. Տղոպոս արարքերով և յանձինս

Անգիրեան լեզուն ունի ոչ բանալին տասը տարիներն ի մէջ գործածութեան մէջ լինելով փոփոխ ապրեցուցած է անոր ընտիր եղանակ և իւր նպատակին անմերձ առանձնաբաղդ ուղեցոյց մ'ըլլալն։

Ուստի և անապատեցաւ այն երիտասարդ գրագրեալ և ճոխացեալ ապագրութիւնն ոգիով սարամանաց մեծագոյն ընդունելութեան։

Գինն է 10 գրշ.։

ԸՆԹԵՐՑԱՐԱՆ

ԿԱՄ

ՍԻՐՈՒՆ ՁՐԹՈՒԱՐԱՆ

ՄԱՆԵՆԱՆ ՆԻՒԹԵՐՈՎ ԳՈՒՐԷԼ

ՅԱ Գեղարքի պատկերներով զարդարուած

Սոյն գասագրքը ասիկ ամամ հրատարակեալ Բ ԵՐԻԱՆ ԿԱՆ կամ ՄԱՆԿԱՆՑ ԳՐՔԻՆ Բ. մասն է. և կը պարունակէ՝ մանկան հրգեր, կարճ հատուածներ, առասպելներ, առակներ և փոքր պատմութիւններ։

Գինն 2 դահեկան

Կը վաճառի Մարգարեան գրքասանը. Մեքենան փողոց. գրաբոյց համար 8.0 15 գեղջ կը մնի։

ԱՌԱՔԻՆ ԳԻՐՔ

ԳԱՂԻԵՐԻՆԷ Ի ՀԱՅ

ԲԱՐԳՄԱՆՈՒԹԵԱՆ

Ի ԳԼԽՈ ՅԱՅՏԱՆԻ ՀԱՅՈՒՄԱՆՑԱՅ

Հեղինէ

Ս. Ի. ԳԼՈՒԽԵԱՆ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ ԿԱՐԳԱՑԵԱԼ

(Գրաբար)

Կը ծախուի ամեն հայ գրավաճառաց քով։ Ի գին և գահեկան։ Վերադարձին է Գրանձան ազգանուն, 13, Մեսրոպեան խան։

ՀԱՅ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՆՈՎԵՐԷՆ

Ի Գալաթիա. Թանգի-Խան-փողոց. թիւ 59 Գրիգորի Գլուխ դիմաց։

Այս վաճառատան՝ որ 1883 տարուան ելեն հատատուած է, մի քանի Հարիւր ձեռնարկիներու. ամենագեղեցիկ գրոյ չատերու, գրագրաց կարգեալ հարիւրաւոր չորոնեալներով. անդամ մ'ալ կը վերահատուած թիւ, Հայոց ամեն գասատարեր գործի լեր. գանեալ թիւն ունի, և կրնայ յանանի տանիլ գրոյն ու գրագրանել, եթէ դիր չատ քաղաքերու մէջն մոյնէլ։

Ապարեն հաստատելով որ տարիի մեծանանան համարատ որ և է գործի ի Հայս գրագրանելու յոյժ փափարելի է ազգատարեան գրագրամ ունեցող ամեն ազգատիպ, յանանից նիմ. կիր ընդունելութեան գրեան արժանաւոր սիրելի ազգատիպաց կոչանեն։

Վաճառատան մէջ կը ծախուի գրատ գիրք, փոքր թիւ մեծ գանանանութեամբ. Ներարկելի վերարկեալ ամեն տեսակ բնեարի տարբեր։

Սեբոն Տեսեանց

Ա. Զ. Դ

Լրագրիս Հեռաք կը ծախուի Նոսեր Հանրատանի կրամանատ Գրագրատ և Ցանկար տարեաց. խանութին ի Գանձէ գրագրատ։

ՏՆՕՐԵՆ ԱՐՏՈՆԱՏԷՐ
Վ. Ս. ՄԱՐԳԱՐԵԱՆ Մ. Ե. ՄԵԼԻՔԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՄԱՐԳԱՐԵԱՆ
Հարեւանցիներու Գրագրաց Գեղեցիկ խան թիւ 5